

SAŽETAK

TOMAS Zagreb
2008

- Istraživanje *Stavovi i potrošnja turista i posjetitelja Zagreba* provodi se za potrebe Turističke zajednice Grada Zagreba, kontinuirano od 1998. godine (1998., 2003., 2005., 2006., 2008.).

TRŽIŠNI PROFIL TURISTA U ZAGREBU

Sociodemografski
profil turista

- Domaći gosti su najzastupljenije tržište među turistima koji odsjedaju u zagrebačkim hotelima (23%), a njihov udio se smanjuje s porastom kategorije hotela (10% u hotelima najviše kategorije). Među inozemnim tržištima najznačajnija su ona SAD-a i Njemačke s oko 7% ukupne potražnje. U hostelima prednjače gosti iz Velike Britanije (14%).
- Prosječna dob turista u Zagrebu kreće se od 28 godina za goste smještene u hostelu do 43 godine za hotelske goste.
- Većina gostiju (87%) zagrebačkih hotela ima više ili visoko obrazovanje.
- Dvije trećine (66%) hotelskih gostiju ima mjesečna primanja domaćinstva iznad 2,000 eura, a gotovo četvrtini (24%) primanja su iznad 3,500 eura mjesečno.

Motivacija za
dolazak

- Primarni motiv posjeta za hotelske goste su poslovne obveze (41%), a slijede nova iskustva i doživljaji (24%), kratki odmor u gradu (21%), upoznavanje kulturnih znamenitosti (17%) te zabava (14%).
- Gosti hostela posjećuju Zagreb primarno zbog novih iskustava i doživljaja (55%), zatim zabave (36%), upoznavanja kulturnih znamenitosti grada (35%) ili pak provođenja kratkog odmora u gradu (34%).
- Većina inozemnih hotelskih gostiju (55%) u 2008. godini Zagreb je posjetila po prvi puta.

Izvori informacija

- Najvažniji izvor informacija o Zagrebu bio je Internet (64% gostiju koji su odsjeli u hostelu i 41% gostiju u hotelima prikupljalo je informacije o Zagrebu putem Interneta), a slijede tiskani turistički vodiči koje je upotrebljavalo 44% gostiju hostela odnosno 28% gostiju hotela.

Glavna obilježja
putovanja

- Za većinu svojih hotelskih gostiju (67%) Zagreb je glavno odredište na putovanju pri čemu većina posjećuje samo Zagreb (53%), a njih 14% još neka odredišta. Među gostima hostela najviše je onih (52%) kojima je Zagreb samo jedno od odredišta na njihovom putovanju.
- Samostalno organizirano putovanje dominantan je način organizacije putovanja kako za hotelske tako i za goste hostela. Usluge turističke agencije u organizaciji putovanja i/ili boravka u Zagrebu koristi 17% hotelskih gostiju, a najviše u hotelima više kategorije (četvrtina gostiju hotela najviše kategorije koristila je usluge turističke agencije).
- U zagrebačke hotele gosti najčešće dolaze sami (36%) ili u pratnji partnera (30%) dok se u hostele pretežno dolazi u društvu prijatelja ili poznanika (45%).

Glavna obilježja boravka u Zagrebu

- Najveći broj gostiju hotela (51%) doputovao je u Zagreb zrakoplovom dok su gosti hostela tu vrstu prijevoza koristili nešto rjeđe (27%) u odnosu na prijevoz vlakom (33%).
- Hotelski gosti u prosjeku ostvaruju 2,9 noćenja s tim da ih 61% ostaje samo jednu do dvije noći, a slična situacija je i kod gostiju hostela koji u prosjeku borave 3,0 noći.
- Najčešće posjećeni dio grada je najuži centar, uključujući Trg bana Jelačića, Donji grad, Gornji grad i Katedralu koje najvećim dijelom posjećuju i hotelski i gosti hostela. Osim centra grada u većem broju posjećuje se i Jarun, Maksimir i Botanički vrt.
- Najposjećeniji muzeji u Zagrebu su muzej Mimara, Muzej grada Zagreba, Klovićevi dvori i Muzej za umjetnost i obrt. Udio nezainteresiranih za posjet muzejima relativno je velik – svaki šesti hotelski i gotovo svaki četvrti gost hostela nije zainteresiran za posjet zagrebačkim muzejima.
- Najčešće posjećena događanja/priredbe na koja odlaze hotelski gosti su sportske utakmice i događanja te manifestacije Zagrebačkog velesajma dok gosti hostela radije posjećuju koncerte i kino predstave.
- Od ostalih mjesta zagrebački turisti rado odlaze u kavane i kafiće, a više od dvije trećine turista odlazi i u restorane.
- Zagreb 'card' koristi tek nešto manje od 3% hotelskih gostiju i oko 7% gostiju hostela, a obrnuta je situacija kod organiziranog razgledanja grada u koje ide 7% gostiju hotela i 3% gostiju hostela. Turističke informativne centre posjećuje svaki četvrti gost hotela i gotovo svaki drugi gost hostela (48%).
- Tijekom boravka u Zagrebu hotelski gosti najčešće koriste javni prijevoz (njih 39%), zatim taksi (34%) te vlastiti automobil (24%). Gosti hostela daleko najviše se oslanjaju na javni prijevoz (76%).

Zadovoljstvo ponudom u Zagrebu

- Svi gosti zagrebačkih hotela percipiraju Zagreb kao destinaciju pogodnu za kratki odmor, a visok stupanj zadovoljstva iskazali su slikovitošću Zagreba, uređenošću mjesta, ponudom kulturnih znamenitosti i gastronomskom ponudom.
- Gosti Zagreba zadovoljni su i osobnom sigurnošću, a visoko je ocijenjena i gostoljubivost lokalnog stanovništva te ljubaznost osoblja turističko-informativnih centara.
- Elementi gradske infrastrukture čine najlošije ocijenjen skup elemenata turističke ponude grada, a uključuju mogućnosti za parkiranje, kvalitetu lokalnog prijevoza, kvalitetu označavanja znamenitosti te razmještaj i jasnoću putokaza.
- Gosti hotela iskazali su visok stupanj zadovoljstva ljubaznošću osoblja, komforom smještaja i kvalitetom usluga u hotelu. Sve elemente hotelskog smještaja znatno su bolje ocijenili gosti u hotelima s 4 i 5 zvjezdica. Gosti hostela sve elemente smještaja ocijenili su nezadovoljavajućim izuzevši ljubaznost osoblja kojom su donekle zadovoljni (srednji stupanj zadovoljstva).

Potrošnja turista u Zagrebu

- Hotelski gosti tijekom boravka u Zagrebu trošili su u prosjeku 144 eura po osobi. Najveći dio te potrošnje bili su izdaci za smještaj (61% ili prosječno dnevno 88 eura), zatim izdaci za hranu i piće izvan smještaja (15% ili 21 euro) te izdaci za kupnju (12% ili 17 eura).
- Gosti u hostelima trošili su u prosjeku 51 euro po osobi.

TRŽIŠNI PROFIL JEDNODNEVNIH POSJETITELJA ZAGREBA

Sociodemografski profil jednodnevnih posjetitelja

- Među jednodnevnim posjetiteljima bilo je najviše domaćih (59%). Među inozemnim posjetiteljima dominiraju oni sa susjednih ili bližih tržišta - iz Njemačke, Bosne i Hercegovine, Slovenije, Austrije i Italije.
- Dominiraju mlađi posjetitelji. Više od polovine ukupnog broja posjetitelja (57%) mlađe je od 35 godina. Prosječna dob jednodnevnih posjetitelja iznosi 36 godina.
- Najveći broj jednodnevnih posjetitelja ima srednjoškolsko obrazovanje (39%), a slijede oni sa završenim fakultetom (35%) i višom školom (24%) pri čemu inozemni posjetitelji u prosjeku imaju viši stupanj obrazovanja od domaćih.
- Tek nešto više od jedne četvrtine zagrebačkih posjetitelja (28%) dolazi iz domaćinstava s mjesečnim primanjima većim od 2.000 eura.

Motivacija za dolazak

- Jednodnevni posjetitelji najčešće su motivirani kratkim odmorom u gradu (30%), a nakon toga najviše dolaze u posjet rodbini ili prijateljima (25%), u kupnju (23%), zbog zabave (21%) te novih iskustava i doživljaja (18%).
- Za 45% inozemnih posjetitelja to je bio prvi posjet Zagrebu, a gotovo trećina (32%) je bila u Zagrebu već šest ili više puta.

Izvori informacija

- Najvažniji izvor informacija jednodnevnim posjetiteljima je Internet (31%), dok se na prijašnji boravak oslanjalo 19%. Internet (48%) i tiskani turistički vodiči (30%) prednjače kao izvori informacija o Zagrebu kod inozemnih posjetitelja.

Glavna obilježja putovanja

- Za većinu svojih jednodnevnih posjetitelja (63%) Zagreb je glavno odredište putovanja. Pri tome 57% posjetitelja na putovanju posjećuje samo Zagreb, a 6% još neka odredišta.
- Dominiraju samostalno organizirana putovanja (90%).
- Jednodnevni posjetitelji dolaze u Zagreb automobilom (49%), autobusom (24%) ili vlakom (16%).
- Podjednak broj jednodnevnih posjetitelja posjećuje Zagreb u društvu prijatelja (29%), partnera (25%) ili bez pratnje (27%), a najmanji je udio onih koji dolaze s obitelji (19%).

Glavna obilježja boravka u Zagrebu

- Većina jednodnevnih posjetitelja (51%) boravi u Zagrebu šest do deset sati, a prosječan boravak traje devet sati.
- Jednodnevni posjetitelji u najvećem broju obilaze sam centar grada (Trg bana Jelačića, Gornji grad, Katedralu i Donji grad), a od lokacija izvan centra najčešće posjećuju Maksimir, Jarun i Botanički vrt.
- Posjet zagrebačkim muzejima uglavnom nije u planu jednodnevnih posjetitelja, a razlog tome je nedostatak vremena kod svakog drugog,

ali i nezainteresiranost koja je prisutna kod svakog četvrtog posjetitelja. Tako Klovićeve dvore posjećuje 7%, a ostale muzeje manje od 5% posjetitelja.

- Najčešće posjećena događanja su manifestacije Zagrebačkog velesajma, a slijede sportska i kulturna događanja te odlazak u kino.
- Jednodnevni posjetitelji u velikom broju posjećuju i zagrebačke kavane i kafiće (73%), zatim restorane (41%), restorane brze prehrane (29%), a u većem broju odlaze i u trgovačke centre (27%), slastičarnice (24%) te trgovine u centru grada (16%).
- Turističke informativne centre posjećuje tek 7% jednodневnih posjetitelja, a u organizirano razgledanje grada odlazi ih samo 2%.
- Tijekom boravka u Zagrebu jednodnevni posjetitelji uglavnom koriste usluge javnog prijevoza (38%) i/ili vlastiti automobil (35%).

Zadovoljstvo ponudom u Zagrebu

- Među elementima gradske infrastrukture, posjetitelji su izrazito nezadovoljni parkirnim mogućnostima dok su donekle zadovoljni kvalitetom lokalnog prijevoza, označavanja znamenitosti, kvalitetom turističkih informacija te razmještajem i jasnoćom putokaza.
- Faktore turističke atraktivnosti jednodnevni posjetitelji uglavnom su ocijenili pozitivno pri čemu prednjače mogućnosti za kupnju, pogodnosti za kratak odmor i gastronomska ponuda, s kojima su izrazito zadovoljni.
- Jednodnevni posjetitelji osjećaju se vrlo sigurno u Zagrebu, a zadovoljni su i ljubaznošću osoblja turističko-informativnih centara i gostoljubivošću Zagrepčana (visok stupanj zadovoljstva) dok su ljubaznost osoblja javnih službi ocijenili zadovoljavajućom.

Potrošnja jednodневnih posjetitelja u Zagrebu

- Jednodnevni posjetitelji troše u prosjeku 61 euro po osobi od čega najveći dio na kupnju (59% ili 36 eura), a zatim na hranu i piće u ugostiteljskim objektima (29% ili 18 eura).

METODOLOGIJA

Ciljevi istraživanja

- Prikupiti pouzdane i aktualne kvalitativne i kvantitativne podatke o turističkoj potražnji Zagreba.
- Osigurati usporedivost s prethodnim TOMAS istraživanjima i kontinuirano pratiti obilježja turističke potražnje Zagreba.

Prostorni i vremenski obuhvat

- Grad Zagreb
- Svibanj - prosinac 2008. godine

Sadržaj istraživanja

- Definiran na osnovu prethodnih TOMAS Zagreb istraživanja i na temelju preporuka European City Tourism.
- Obuhvaća sociodemografske podatke o gostima Zagreba, motivaciju za dolazak, izvore informacija, obilježja putovanja i boravka u Zagrebu, zadovoljstvo ponudom u Zagrebu i potrošnju tijekom boravka u Zagrebu.

Instrument istraživanja	<ul style="list-style-type: none"> • Upitnik
Metoda prikupljanja podataka	<ul style="list-style-type: none"> • Osobni intervju • Lokacije anketiranja: 17 zagrebačkih hotela, 2 hostela i 18 lokacija u gradu na kojima se gosti Zagreba zadržavaju u većem broju, uključujući i lokacije različitih događanja.
Populacija	<ul style="list-style-type: none"> • Turisti (gosti Zagreba koji su ostvarili barem jedno noćenje u hotelu ili hostelu) i posjetitelji (gosti koji su boravili manje od jednog dana i nisu ostvarili noćenje u gradu).
Uzorak - veličina	<ul style="list-style-type: none"> • 1.574 ispitanika
Uzorak - dizajn	<ul style="list-style-type: none"> • Anketiranje u hotelima (n=680): stratificirani slučajni uzorak s obzirom na kategoriju hotela i zemlju porijekla gostiju; alokacija uzorka na hotele proporcionalna prometu pojedinih kategorija. • Anketiranje na lokacijama u Zagrebu (n=894): kvotni uzorak.
Ponderiranje	<ul style="list-style-type: none"> • Izvršeno je ponderiranje rezultata istraživanja za hotelske goste; težine su definirane na osnovu ostvarenog prometa u zagrebačkim hotelima u razdoblju svibanj - prosinac 2008. godine, prema zemlji porijekla i kategoriji hotela.
Prikaz rezultata	<ul style="list-style-type: none"> • Sva obilježja turističke potražnje prikazana su za tri tržišna segmenta: hotelske goste, goste u hostelima i jednodnevne posjetitelje. • Rezultati za hotelske goste prikazani su prema kategoriji smještaja, glavnim zemljama porijekla, motivu dolaska u Zagreb i sezoni boravka u Zagrebu; rezultati za jednodnevne posjetitelje prikazani su posebno za domaće i inozemne goste.

2008 Tomas Zagreb

OBILJEŽJA TURISTIČKE POTRAŽNJE U ZAGREBU

TRENDOVI 1998. - 2008.

it institut za turizam

dr.sc. Sanda Čorak
Zrinka Marušić, dipl.ing.

Naručitelj:

Turistička zajednica grada Zagreba

Skupština TZGZ, 27. travnja 2009.

TOMAS – ZAGREB: Što je to?

- Istraživanje obilježja turističke potražnje Grada Zagreba - prikupljanje pouzdanih kvalitativnih i kvantitativnih podataka o turističkoj potražnji
- Provedeno 1998., 2003., 2005., 2006. i 2008.
- Obuhvaćeni glavni segmenti turističke potražnje
- Kontinuirano praćenje obilježja potražnje
- Slijedi preporuke European Cities Tourism

Zagreb - trendovi hotelske ponude i potražnje

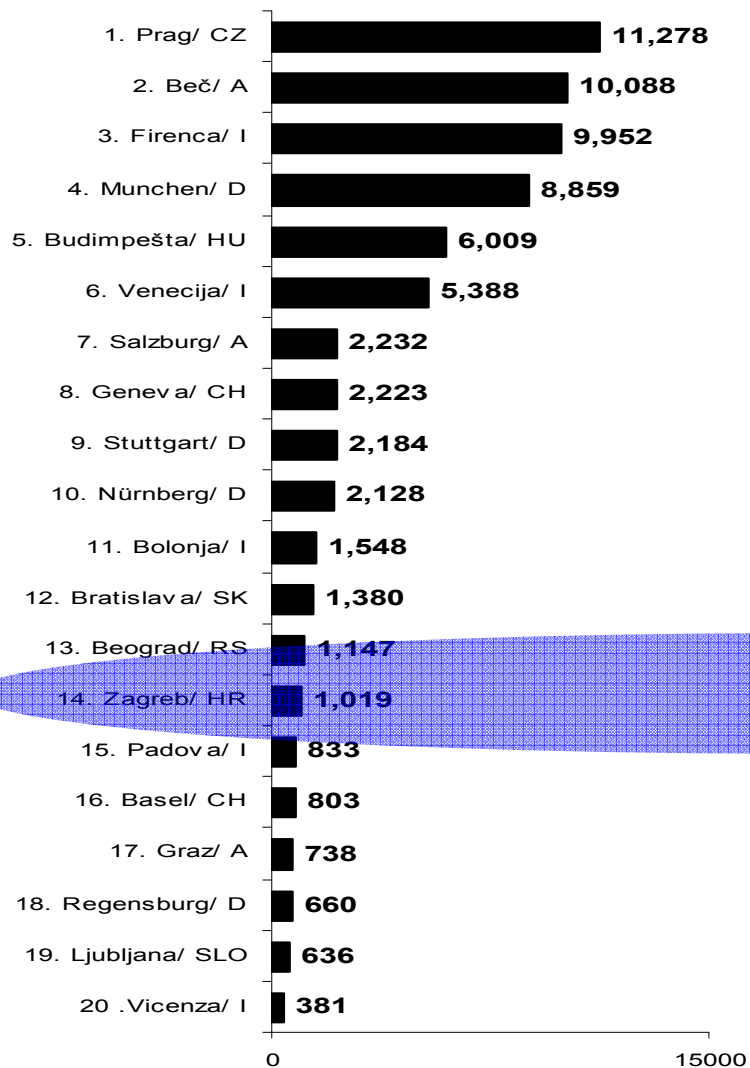
U razdoblju od 1998. do 2008.:

- raste udio hotelskog smještaja više kategorije (udio postelja u hotelima s 4* i 5* s 37 na 58%)
- raste udio noćenja u hotelima više kategorije (porast udjela noćenja u hotelima s 4* i 5* sa 41 na 58%)
- najveći porast noćenja bilježe VII i VIII mjesec (indeks rasta 2,8)
- brži rast noćenja bilježe inozemni gosti (indeks 2,5) u odnosu na domaće goste (indeks 1,5)
- najvažnija tržišta: Njemačka, SAD, Italija, Velika Britanija, Austrija, Japan, Francuska....
- najveći porast bilježe tržišta Srbije, Japana, Španjolske, Bugarske, Australije, Francuske...

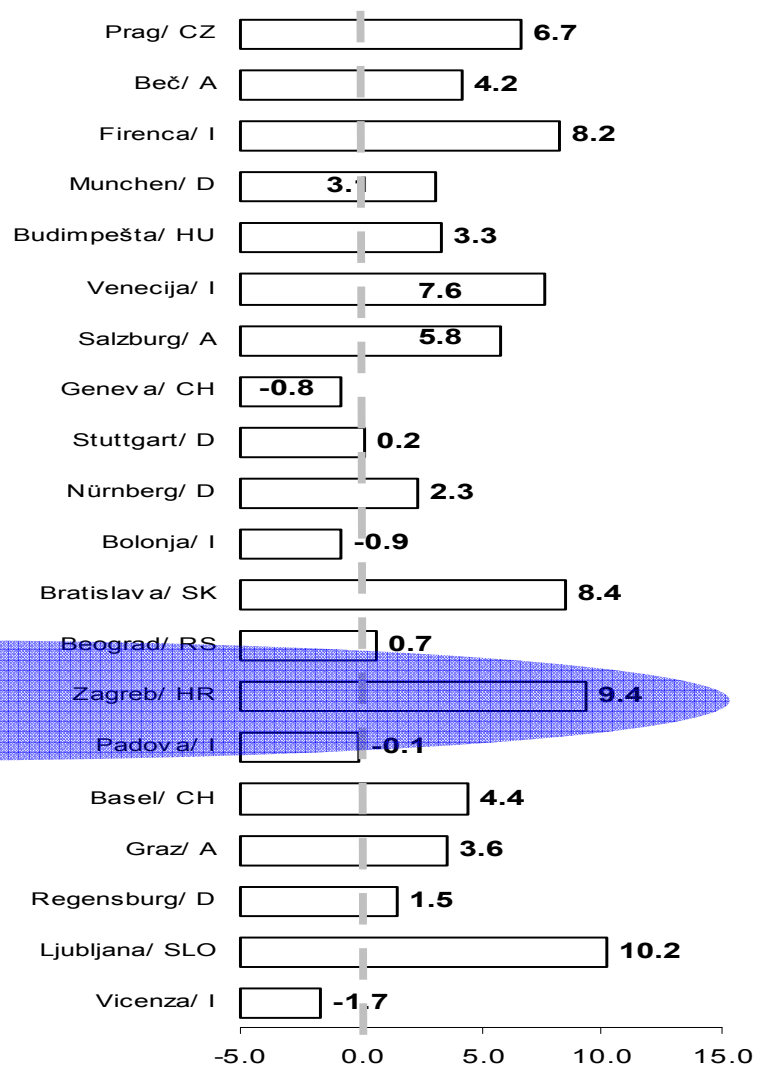

Položaj Zagreba u konkurentskom okruženju

Noćenja 2006. godine
(u tisućama)

Prosječna stopa promjene noćenja
2001.-2006. (%)

Metode TOMAS ZAGREB istraživanja u razdoblju 1998. - 2008.

	1998.	2003.	2005.	2006.	2008.
Razdoblje anketiranja	V-X	V-X	VIII-X	V-X	V-XII
Veličina uzorka (broj ispitanika) u hotelima	876	387	643	834	983
Veličina uzorka (broj ispitanika) ukupno	1.811	1.190	1.250	1.446	1.574

- instrument istraživanja – strukturirani upitnik na 6 jezika
- metoda prikupljanja podataka – osobni intervju s gostima u hotelima i na lokacijama u gradu
- ponderiranje rezultata – uzorak reprezentativan za ukupnu hotelsku potražnju

Motivacija za dolazak

Tomas Zagreb - trend:

- u odnosu na 1998. u Zagreb se sve više dolazi zbog 'turističkih' motiva; pada udio isključivo poslovnih dolazaka
- u odnosu na 2006., porast poslovnih dolazaka

% gostiju

Mogućnost više odgovora.

Učestalost dolaska u Zagreb

Učestalost dolaska u Zagreb	1998.	2003.	2006.	2008.
Prvi posjet	27	24	33	43
Drugi posjet	12	11	17	12
Više od tri posjeta	60	65	50	45
UKUPNO	100	100	100	100

Tomas Zagreb - trend:

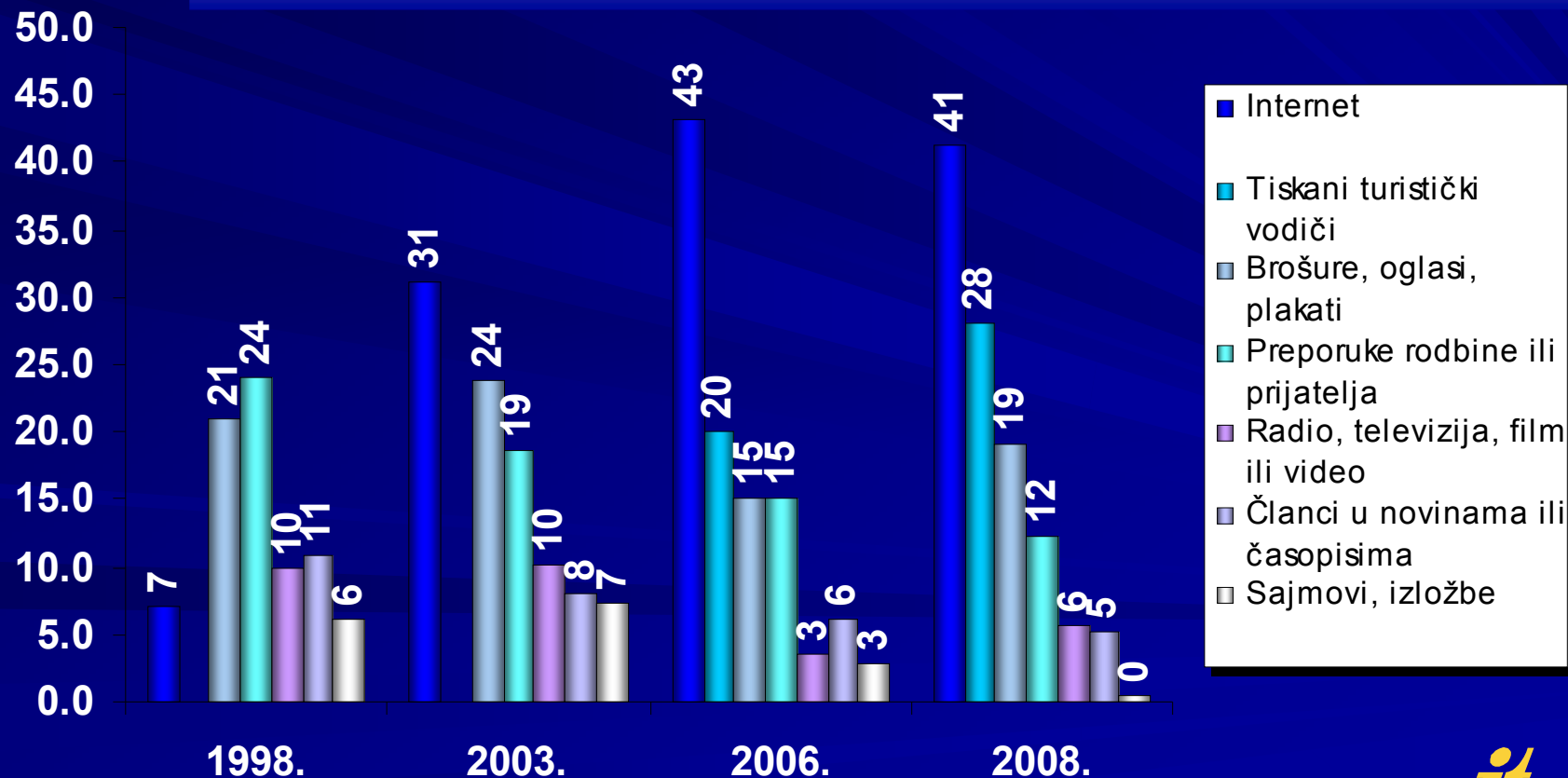
- raste udio gostiju koji su u prvom posjetu Zagrebu

Izvori informacija

Tomas Zagreb - trend:

- Internet glavni izvor informacija
- istovremeno se koristi više različitih izvora

% gostiju

Mogućnost više odgovora.

Dolazak do Zagreba – prijevozno sredstvo

Prijevozno sredstvo	1998.	2003.	2006.	2008.
Automobil	43	39	37	31
Autobus	13	13	9	9
Motocikl/ bicikl	1	1	0	1
Vlak	11	10	8	8
Zrakoplov	32	38	46	51
UKUPNO	100	100	100	100

Tomas Zagreb - trend:

- raste udio dolazaka zrakoplovom
- dolazak automobilom i dalje značajan

Organizacija putovanja

Način organizacije putovanja	1998.	2003.	2006.	2008.
Posredstvom putničke agencije	9	22	28	17
Samostalno organizirano	91	78	52	71
Bez prethodne rezervacije	-	-	13	6
Nešto drugo	-	-	6	6
UKUPNO	100	100	100	100

Tomas Zagreb - trend:

- u 2008. pad organiziranih dolazaka u odnosu na 2006.

ECT trend: Društvo je sve više “siromašno vremenom” pa raste udio paketa prilagođenih korisnicima, a pada udio tradicionalnih paketa

Duljina boravka u Zagrebu

Broj noćenja	1998.	2003.	2006.	2008.
	%			
1 - 2	54	47	57	61
3 - 4	21	30	32	25
5 - 7	15	19	10	12
8 i više	10	4	2	2
UKUPNO	100	100	100	100
	Aritmetička sredina			
Prosječna duljina boravka (noćenja)	3,8	3,5	2,7	2,8

Tomas Zagreb - trend:

- smanjuje se duljina boravka (2 do 3 noćenja u prosjeku)
- povećanje udjela onih koji ostvaruju 1 do 2 noćenja

ECT trend: Skraćivanje duljine boravka u skladu je s trendovima gradskog turizma - više kraćih odmora u godini u bliže destinacije.

Aktivnosti tijekom boravka u Zagrebu

- najposjećeniji centar: Trg bana Jelačića, Katedrala, Dolac, Gornji grad, Donji grad,
- slijede: Jarun, Maksimir, botanički vrt
- najaktivniji su gosti iz Japana, Španjolske i SAD-a
- u posjetu okolini Zagreba najčešće odlaze Amerikanci (14%)
- 'shopping' centri češće posjećeni (31%) od trgovina u centru (23%)

Tomas Zagreb - trend:

- posjet zagrebačkoj okolini (7%) pada u odnosu na 1998.
- nezainteresiranost za posjet muzejima (15%-27%)
- 'shopping' centri posjećeni u odnosu na 2006.

ECT trend:

- najčešća aktivnost u europskim gradovima je razgledavanje
- muzeji u europskim gradovima najposjećenije atrakcije (51%)
- veća razina obrazovanja, raste potražnja za kulturnim turizmom

Stupanj zadovoljstva ponudom (1)

Hotelski smještaj	1998.	2003.	2006.	2008.
• Ljubaznost osoblja u hotelu	White	White	Yellow	White
• Komfor smještaja	Yellow	White	Orange	White
• Kvaliteta usluga u hotelu	Yellow	White	Orange	White
• Kvaliteta gastronomske ponude u hotelu	Yellow	White	Orange	Yellow
• Opskrbljenost hotela turističkim brošurama	Orange	White	Orange	Yellow
Gradska infrastruktura				
• Kvaliteta informacija	Red	Yellow	Yellow	Yellow
• Kvaliteta lokalnoga prijevoza	Red	Red	Orange	Yellow
• Kvaliteta označavanja znamenitosti	Red	Red	Orange	Yellow
• Razmještaj i jasnoća putokaza u Zagrebu	Red	Red	Orange	Orange
• Mogućnosti za parkiranje	Red	Red	Red	Red

	Vrlo visok i visok		Nizak
	Srednji		Vrlo nizak

Stupanj zadovoljstva ponudom (2)

Faktori turističke atraktivnosti	1998.	2003.	2006.	2008.
• Slikovitost mjesta	White	White	White	White
• Pogodnost za kratak odmor	Yellow	White	White	White
• Uređenost mjesta (čistoća, zelene i javne površine)	White	Yellow	White	White
• Gastronomska ponuda u Zagrebu	White	White	Yellow	White
• Kulturne znamenitosti	White	White	Yellow	White
• Mogućnosti za kupnju ('shopping')	Yellow	White	Orange	Yellow
• Radno vrijeme kulturnih institucija	White	White	Yellow	Yellow
• Kulturna događanja	White	White	White	Yellow
• Sadržaji za zabavu	Yellow	Yellow	White	Yellow
• Ulična događanja	White	White	Orange	Orange
• Ponuda suvenira	White	White	Orange	Orange

Vrlo visok i visok

Srednji

Nizak

Vrlo nizak

Stupanj zadovoljstva ponudom (3)

Socijalni elementi

	1998.	2003.	2006.	2008.
• Gostoljubivost lokalnog stanovništva	Vrlo visok i visok			
• Osobna sigurnost	Vrlo visok i visok			
• Ljubaznost osoblja TIC-eva	Vrlo visok i visok			Vrlo visok i visok
• Ljubaznost osoblja javnih službi	Srednji		Nizak	Srednji

Vrijednost za novac

• Kulturnih sadržaja	Vrlo visok i visok			Vrlo visok i visok
• Smještaja	Vrlo visok i visok			Srednji
• Gastronomske ponude	Vrlo visok i visok			Srednji

Vrlo visok i visok

Srednji

Nizak

Vrlo nizak

Stupanj zadovoljstva ponudom - trend

Tomas Zagreb - trend:

- porast zadovoljstva elementima hotelskog smještaja (2006.-2008.)
- porast zadovoljstva elementima gradske infrastrukture
- najbolje ocjene i dalje ima osobna sigurnost, pogodnost za kratki odmor i slikovitost Zagreba, ali i gastronomska ponuda
- gosti srednje zadovoljni ponudom kulture, zabave, suvenira i mogućnostima za kupnju

Prosječna dnevna potrošnja hotelskih gostiju

Prosječna dnevna potrošnja	1998.	2003.	2005.	2006.	2008.
	U eurima				
UKUPNO	126	160	147	132	144
	U %				
Smještaj	64	60	55	53	61
Ugostiteljske usluge	16	15	23	23	19
Kupnja	13	13	13	11	12
Kultura, zabava, sport	7	12	10	14	9

Tomas Zagreb - trend:

- porast prosječne dnevne potrošnje u odnosu na 2006. godinu za 9%
- rast izdataka za smještaj za 27% i izdataka za kupnju za 19%
- pad izdataka za ugostiteljske usluge od 12%; izdataka za kulturu, zabavu, sport i ostalo za 33% u odnosu na 2006.

Obilježja gostiju hostela u Zagrebu

- u prosjeku stari 28 godina (75% u dobi do 29 godina)
- fakultetski obrazovani (55%)
- dolaze s prijateljima (45%)
- u prvom su posjetu Zagrebu (71%)
- 33% dolazi vlakom
- putovanje organiziraju samostalno ili bez prethodne rezervacije
- svaki drugi gost je na kružnom putovanju
- dolaze zbog novih iskustava (55%), zabave (36%), kulture (35%), kratkog odmora u gradu (34%)
- u velikoj mjeri koriste Internet (64%) u prikupljanju informacija
- u Zagrebu ostvaruju u prosjeku 3 noćenja
- aktivniji su od hotelskih gostiju; u većoj mjeri posjećuju atrakcije izvan samog centra; svaki treći gost odlazi u disko; u manjoj mjeri posjećuju restorane i 'shopping' centre
- 7% koristi Zagreb CARD; gotovo svaki drugi gost posjećuje TIC
- troše 51 euro dnevno u prosjeku, (isto kao u 2006. godini)

Obilježja jednodnevnih posjetitelja Zagreba

- prevladavaju domaći posjetitelji (59%)
- u dobi su od 36 godina u prosjeku
- dobro poznaju Zagreb (74% je u Zagrebu bilo već 3 ili više puta)
- 18% u prvom posjetu Zagrebu
- dolaze automobilom (49%), slijedi autobus (24%)
- dolaze zbog kratkog odmora u gradu (30%), VFR (25%), kupnje (23%)
- većini informacije nisu bile potrebne; 31% koristi Internet u prikupljanju informacija
- u Zagrebu borave u prosjeku 8,5 sati
- zadržavaju se u centru
- troše 61 euro u prosjeku po osobi

Tomas Zagreb – trend 2006-2008.:

- veći udio domaćih posjetitelja
- manje posjetitelja u prvom posjetu Zagrebu
- kupnja kao motiv dolaska zastupljenija
- posjetitelji češće odlaze u trgovine i 'shopping' centre, rjeđe u restorane
- 8% manja potrošnja u odnosu na 2006.; 29% porasli izdaci na kupnju, 33% smanjeni izdaci na ugostiteljske usluge

Kuda dalje?

NOVA ISTRAŽIVANJA

- procjena ekonomskih učinaka turizma na gospodarstvo Zagreba
- 'benchmarking' studije
- detaljnija istraživanja zadovoljstva, potrošnje...
- istraživanje imidža, prepoznatljivosti Zagreba, na inozemnim tržištima

Hvala na pozornosti!